

บัญชีสรุปประเด็นความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการยกร่างรัฐธรรมนูญ
ของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
ของคณะกรรมการตั้งคณะกรรมการปฏิรูปสังคม ชุมชน เด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ ผู้พิการและ
ผู้ด้อยโอกาส สภาปฏิรูปแห่งชาติ

ที่	ประเด็น	หมายเหตุ
๑.	<p>ขอบเขตและความคุ้มครองของรัฐธรรมนูญ ควรเขียนความคุ้มครองของรัฐธรรมนูญใน ๔ เรื่อง คือ</p> <ul style="list-style-type: none"> ● คักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพและความเสมอภาคของบุคคลย่อมได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญและพันธกรณีระหว่างประเทศ ● บุคคลมีสิทธิที่จะได้รับการยอมรับนับถือว่าเป็นบุคคลตามกฎหมาย ● ประชาชนที่อาศัยในประเทศไทย ไม่ว่าเหล่ากำเนิด สีผิว เพศ เพศสภาพ ภาษา ชาติพันธุ์ สัญชาติ หรือศาสนาใด ย่อมอยู่ในความคุ้มครองแห่งรัฐธรรมนูญเสมอกัน ● คนสัญชาติไทยย่อมได้รับความคุ้มครอง ไม่ว่าจะอาศัยอยู่ในหรือนอกประเทศไทย 	<p>ควรอยู่ในรัฐธรรมนูญ</p> <ul style="list-style-type: none"> ● ภาคว่าไป
๒.	<p>สิทธิที่ควรได้รับความคุ้มครองจากรัฐธรรมนูญ</p> <ul style="list-style-type: none"> ● ควรขยายขอบเขตความคุ้มครองให้ครอบคลุมถึง “สิทธิการเข้าถึงและการใช้ประโยชน์” และ “สิทธิได้รับการรับรองสถานะบุคคลตามกฎหมาย” ไว้ในรัฐธรรมนูญด้วย ซึ่งเดิมในรัฐธรรมนูญ ฉบับปี ๒๕๕๐ มาตรา ๕ บัญญัติไว้ว่า “ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคลย่อมได้รับความคุ้มครอง” เท่านั้น ● สิทธิในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ที่ควรบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ คือ สิทธิในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากสวัสดิการและสภาพแวดล้อมอันเป็นสาธารณะ โดยเฉพาะสภาพแวดล้อมทางกายภาพ การขนส่ง ข้อมูลข่าวสาร เทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก ตลอดจนบริการอื่น รวมทั้งการช่วยเหลืออย่างสมเหตุสมผล อย่างเท่าเทียม ทั้งถึงและปราศจากการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม ● สิทธิในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร คือ ข้อมูลและข่าวสารสาธารณะในครอบครองของรัฐ โดยต้องอยู่ในรูปแบบ ช่องทางหรือวิธีการที่ทุกคนรวมถึงคนพิการและผู้สูงอายุสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ด้วยตามมาตรฐานสากล” 	<p>ควรอยู่ในรัฐธรรมนูญ</p> <ul style="list-style-type: none"> ● ภาคว่าที่ ๑ หมวด ๒ ส่วนที่ ๒ สิทธิ เสรีภาพของพลเมือง

ที่	ประเด็น	หมายเหตุ
๓.	<p>ความเสมอภาค เท่าเทียมกัน และการไม่เลือกปฏิบัติ</p> <ul style="list-style-type: none"> ● เสนอให้เขียนว่า “ในการจัดสรรบุคคลลงตำแหน่งต่าง ๆ ในกลไกของรัฐทุกระดับ ต้องมีสัดส่วนเพศตรงข้ามไม่น้อยกว่า ๔ ใน ๑๐” เพื่อให้เกิดความเสมอภาค เท่าเทียม ไม่เลือกปฏิบัติ ● เสนอให้ขยายขอบเขตการไม่เลือกปฏิบัติให้กว้างขวางขึ้น โดยขยายการไม่เลือกปฏิบัติรวมถึง “เหตุมาจากความแตกต่างจากเพศสภาพ ชาติพันธุ์ สัญชาติ สีผิว พื้นเพทางชาติหรือสังคม ทรัพย์สิน การเกิด” เพิ่มเติมจากรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๕๐ มาตรา ๓๐ 	<p>ควรรอยู่ในรัฐธรรมนูญ</p> <ul style="list-style-type: none"> ● ภาคที่ ๑ หมวด ๒ ส่วนที่ ๒ สิทธิ เสรีภาพของพลเมือง
๔.	<p>สิทธิชุมชน</p> <ul style="list-style-type: none"> ● เสนอให้เขียนเรื่องสิทธิชุมชนให้ชัดเจนในการกำหนดอนาคตตนเอง จัดการกันเอง ชุมชนสามารถเป็นนิติบุคคล เพื่อจัดการกิจการสาธารณะ ดูแลทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและอัตลักษณ์กันเองได้ มีการสนับสนุนสัมมาชีพชุมชนที่เป็นจริง ให้สอดคล้องแนวคิด “ทุนสามมา” ● เพื่อให้ชุมชนมีสิทธิข้างต้น ในแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ จำเป็นต้องบัญญัติให้สอดคล้องกัน โดยเสนอให้เขียนให้เห็น “การกระจายอำนาจรัฐไปสู่ชุมชน ให้อำนาจจัดการกันเอง โดยภาครัฐทำหน้าที่หนุนเสริมการพัฒนากลไกสนับสนุนการสร้างชุมชนเข้มแข็ง และสามารถกำหนดเป็นเขตคุ้มครองวัฒนธรรมหรืออัตลักษณ์เฉพาะชุมชนได้ รวมทั้งมีการประเมินผลกระทบอย่างรอบด้านจากนโยบาย แผนงาน โครงการและกิจกรรมที่จะดำเนินการในชุมชนนั้นแบบมีส่วนร่วม 	<p>ควรรอยู่ในรัฐธรรมนูญ</p> <ul style="list-style-type: none"> ● ภาคที่ ๑ หมวด ๒ ส่วนที่ ๒ สิทธิ และเสรีภาพของพลเมือง และ ● ภาคที่ ๒ หมวด ๒ แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ● ภาคที่ ๒ หมวด ๗ การกระจายอำนาจและการปกครองท้องถิ่น
๕.	<p>หน้าที่พลเมือง</p> <ul style="list-style-type: none"> ● เสนอให้มีการกำหนดหน้าที่ของพลเมืองว่า “ทุกคนมีหน้าที่ในการร่วมพัฒนาชุมชนและประเทศชาติ อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นอันดีงามของชุมชนและของชาติ มีหน้าที่เข้าไปมีส่วนร่วมในกิจการสาธารณะของภาครัฐ และเสียภาษีตามความสามารถที่เป็นธรรมอย่างทั่วถึง ● ควรเขียนให้ชัดเจนว่า “รัฐต้องมีหน้าที่ในการพัฒนาศักยภาพการทำหน้าที่พลเมือง ตระหนักถึงคุณค่าหรือค่านิยมในการทำงานเพื่อผลประโยชน์ของส่วนรวมมากกว่าผลประโยชน์ส่วนตัว มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รักชาติ เสียสละ มีความเกื้อกูลแบ่งปัน 	<p>ควรรอยู่ในรัฐธรรมนูญ</p> <ul style="list-style-type: none"> ● ภาคที่ ๑ หมวด ๒ ส่วนที่ ๓ หน้าที่พลเมือง ● ภาคที่ ๒ หมวด ๒ แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ

ที่	ประเด็น	หมายเหตุ
	<p>กัน เป็นสังคมแห่งพลังปัญญา สามารถ อยู่ร่วมกันได้ในสังคมพหุวัฒนธรรม และสามารถรวมตัวกันเป็นองค์กรภาคประชาสังคม ภาคประชาชน หรือเครือข่ายพลังพลเมืองได้อย่างหลากหลาย โดยมีการสนับสนุนทางการเงินเพื่อให้เกิดความเข้มแข็งของชุมชนที่พึ่งพาตนเองและทำงานเพื่อประโยชน์ของส่วนร่วม”</p>	
<p>๖.</p>	<p>การสร้างครอบครัวเข้มแข็ง ร่มเย็นและเป็นสุข</p> <ul style="list-style-type: none"> ● เสนอเขียนให้ “สถาบันครอบครัวมีหน้าที่พัฒนาสมาชิกในครอบครัวให้เป็นพลเมืองดี สร้างครอบครัวที่อบอุ่น พ่อและแม่มีสิทธิลาเพื่อดูแลบุตรในระยะเวลาที่เพียงพอ สร้างระบบและกลไกที่หนุนเสริมให้ครอบครัวมีบุตรที่มีคุณภาพ” ● ควรเขียนให้ชัดเจนว่า “รัฐต้องส่งเสริมให้เกิดครอบครัวที่เข้มแข็ง ร่มเย็นและเป็นสุข ให้สมาชิกมาอยู่ร่วมกัน มีระบบหนุนเสริมครอบครัวเลี้ยงเดี่ยว เด็กที่ถูกทอดทิ้งได้รับการส่งเสริมให้มีครอบครัวอุปถัมภ์หรือครอบครัวบุญธรรม มีการป้องกันความรุนแรงในครอบครัวและการปฏิบัติอันไม่เป็นธรรม รวมทั้งมีสิทธิได้รับการบำบัดฟื้นฟูเยียวยาในกรณีที่มีเหตุดังกล่าว” 	<p>ควรอยู่ในรัฐธรรมนูญ</p> <ul style="list-style-type: none"> ● ภาคที่ ๑ หมวด ๒ ส่วนที่ ๓ หน้าที่พลเมือง ● ภาคที่ ๒ หมวด ๒ แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ
<p>๗.</p>	<p>สังคมคุณธรรม</p> <ul style="list-style-type: none"> ● เสนอให้เขียนให้ชัดเจนว่าต้องมี “การจัดระบบและกลไกในการทำให้เกิดสังคมคุณธรรม มีความเกื้อกูลแบ่งปันกัน เคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ และเสรีภาพของผู้อื่น และมีมาตรการและกลไกป้องกันและควบคุมการทุจริตประพฤตินิยมชอบในทุกวงการอย่างจริงจัง” 	<p>ควรอยู่ในรัฐธรรมนูญ</p> <ul style="list-style-type: none"> ● ภาคที่ ๑ หมวดที่ ๒ ส่วนที่ ๓ หน้าที่พลเมือง ● ภาคที่ ๑ หมวดที่ ๒ ส่วนที่ ๕ การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ● ภาคที่ ๒ หมวด ๒ แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ● ภาคที่ ๓ หมวด ๒ การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ ● ภาคที่ ๔ หมวด ๑ การปฏิรูปเพื่อลดความเหลื่อมล้ำและสร้างความเป็นธรรม

ที่	ประเด็น	หมายเหตุ
๘.	<p>การปฏิรูปเพื่อลดความเหลื่อมล้ำและสร้างความเป็นธรรม</p> <ul style="list-style-type: none">● ควรมีการปฏิรูปด้านสังคมเพื่อรองรับสังคมผู้สูงอายุของประเทศไทย ในเรื่อง“ระบบการออมเพื่อการดำรงชีพในยามชราและการเตรียมความพร้อมผู้สูงอายุที่เหมาะสมของประชาชน” และปรับปรุงระบบการเกษียณอายุที่เหมาะสม และการนำทุนทางปัญญาของผู้สูงอายุมาใช้ในการพัฒนาประเทศชาติ รวมทั้งการมีระบบและกลไกให้เกิดการรวมตัวกันเป็นเครือข่าย ชมรม ที่เข้มแข็งของประชาชนวัยสูงอายุ”● ควรมีการปฏิรูประบบสวัสดิการที่นำไปสู่คุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและพึ่งพาตนเองได้ ครอบคลุมทั้งด้านการบริการทางสังคม การประกันสังคม การช่วยเหลือทางสังคม และการสนับสนุนหุ้นส่วนทางสังคม● ควรมีการเปิด “ช่องทางที่เปิดโอกาสให้แรงงานเข้าไปเป็นหุ้นส่วนในกิจการที่ตนทำงานอยู่ได้”● ควรกำหนดให้มีกลไกทำหน้าที่พัฒนาข้อเสนอเพื่อการปฏิรูปประเทศไทย และเสนอกฎหมายต่อสภานิติบัญญัติเพื่อให้เกิดสุขภาวะในทุกมิติ สังคมเป็นธรรมสูง ความเหลื่อมล้ำต่ำ โดยให้สามารถให้ดำเนินการให้ดำเนินการได้อย่างคล่องตัวและต่อเนื่องในเวลา ๑๐ ปี	<p>ควรอยู่ในรัฐธรรมนูญ</p> <ul style="list-style-type: none">● ภาคที่ ๔ หมวด ๑ การปฏิรูปเพื่อลดความเหลื่อมล้ำและสร้างความเป็นธรรม

แบบเสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการยกร่างรัฐธรรมนูญ
ของคณะกรรมการตั้งคณะกรรมการปฏิรูปสังคม ชุมชน เด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ ผู้พิการ
และผู้ด้อยโอกาส สถาปนาปฏิรูปแห่งชาติ

๑. ประเด็นที่เสนอให้บรรจุในร่างรัฐธรรมนูญ

ประเด็น ขอบเขตความคุ้มครองจากรัฐธรรมนูญ ประเด็นที่ควรระบุไว้ในรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวข้องกับขอบเขตความคุ้มครองของรัฐธรรมนูญ รวม ๔ ประเด็น คือ

(๑) ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพและความเสมอภาคของบุคคลย่อมได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญและพันธกรณีระหว่างประเทศ

(๒) บุคคลมีสิทธิที่จะได้รับการยอมรับนับถือว่าเป็นบุคคลตามกฎหมาย

(๓) ประชาชนที่อาศัยในประเทศไทย ไม่ว่าจะเหล่ากำเนิด สีผิว เพศสภาพ ภาษาชาติพันธุ์ สัญชาติ หรือศาสนาใด ย่อมอยู่ในความคุ้มครองแห่งรัฐธรรมนูญเสมอกัน”

(๔) คนสัญชาติไทยย่อมได้รับความคุ้มครอง ไม่ว่าจะอาศัยอยู่ในหรือนอกประเทศไทย

๒. คำอธิบายประกอบประเด็นที่นำเสนอในข้อ ๑ (ไม่เกิน ๑๐ บรรทัด มีความกระชับ เข้าใจง่าย)

๒.๑ ใน (๑) เป็นการขยายความคุ้มครองจากเดิมรัฐธรรมนูญ ฉบับปี ๒๕๕๐ มาตรา ๔ บัญญัติไว้เพียงว่า “ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคลย่อมได้รับความคุ้มครอง” ให้มีการคุ้มครองมนุษย์ในเรื่องศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานซึ่งปรากฏอยู่ในตราสารระหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิมนุษยชน

๒.๒ ใน (๒) เป็นการรับรองสิทธิในสถานะบุคคลตามกฎหมาย จะทำให้บุคคลได้รับความคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และมีศักยภาพที่จะเข้าสู่การใช้สิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน สิทธิในคุณภาพชีวิต สิทธิในการมีส่วนร่วม และสิทธิในความยุติธรรมได้อย่างสมบูรณ์ สิทธินี้รวมถึงสิทธิที่จะได้รับการจดทะเบียนการเกิดอย่างครบขั้นตอน และมีสิทธิที่จะมีชื่อ-สกุลนับแต่เกิด

๒.๓ ใน (๓) เป็นการเพิ่มเติมประเด็นที่รัฐธรรมนูญฉบับก่อนนี้ ไม่ได้บัญญัติไว้ เพื่อคุ้มครองบุคคลที่จะได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกันในสิทธิในการพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยไม่มีการเลือกปฏิบัติ โดยประเด็นที่เพิ่มเติมเป็นไปตามปฏิญญาว่าด้วยสิทธิมนุษยชน

๒.๔ ใน (๔) เป็นการบัญญัติขึ้นเพื่อให้มีความคุ้มครองสิทธิของคนสัญชาติไทยทั้งที่อาศัยอยู่ในและนอกประเทศ โดยเฉพาะเมื่อบุคคลเหล่านี้ประสบกับภัยพิบัติหรือวิกฤตการณ์ต่าง ๆ ในต่างประเทศ ทั้งนี้ คนสัญชาติไทย ครอบคลุมไปถึงคนที่มีสิทธิในสัญชาติไทยแต่อาจจะยังไม่มีชื่อในทะเบียนราษฎรของประเทศไทย หรือตามข้อเท็จจริงยังถูกบันทึกในทะเบียนราษฎรไทยในสถานะ “คนต่างด้าว” ด้วย

๓.หลักการและเหตุผลที่เสนอ (กรณีระบุให้เชื่อมโยงกับมาตรา ๒๗ ของรัฐธรรมนูญ)

เป็นการประกันว่าคนไทยทุกคนทั้งที่อาศัยอยู่ในและนอกประเทศ และประชาชนที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยจะได้รับความคุ้มครองจากรัฐธรรมนูญฉบับนี้ จะทำให้มีสิทธิเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากสิทธิเสรีภาพที่แต่ละคนมี และจะเป็นกรอบให้ภาครัฐจัดระบบและกลไกเพื่อคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของบุคคลด้วย อันจะนำไปสู่การจัดความเหลื่อมล้ำและสร้างความเป็นธรรมทางเศรษฐกิจและสังคม เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน รวมทั้งเป็นการออกแบบประเทศในเชิงรุกด้วย

๔.เสนอให้บรรจุในโครงร่างรัฐธรรมนูญ

ภาคทั่วไป

แบบเสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการยกร่างรัฐธรรมนูญ
ของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
ของคณะกรรมการตั้งคณะกรรมการปฏิรูปสังคม ชุมชน เด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ ผู้พิการ
และผู้ด้อยโอกาส สภาปฏิรูปแห่งชาติ

๑. ประเด็นที่เสนอให้บรรจุในร่างรัฐธรรมนูญ

ประเด็น สิทธิที่ควรได้รับความคุ้มครองจากรัฐธรรมนูญ

(๑) ควรขยายขอบเขตความคุ้มครองให้ครอบคลุมถึง “สิทธิการเข้าถึงและการใช้ประโยชน์” และ “สิทธิได้รับการรับรองสถานะบุคคลตามกฎหมาย” ไว้ในรัฐธรรมนูญด้วย ซึ่งเดิมในรัฐธรรมนูญ ฉบับปี ๒๕๕๐ มาตรา ๕ บัญญัติไว้ว่า “ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคลย่อมได้รับความคุ้มครอง” เท่านั้น

(๒) สิทธิในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ที่ควรบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ คือ สิทธิในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากสวัสดิการและสภาพแวดล้อมอันเป็นสาธารณะ โดยเฉพาะสภาพแวดล้อมทางกายภาพ การขนส่ง ข้อมูลข่าวสาร เทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก ตลอดจนบริการอื่น รวมทั้งการช่วยเหลืออย่างสมเหตุสมผล อย่างเท่าเทียม ทัวถึง และปราศจากการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม

(๓) สิทธิในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร คือ ข้อมูลและข่าวสารสาธารณะในครอบครองของรัฐ โดยต้องอยู่ในรูปแบบ ช่องทางหรือวิธีการที่ทุกคนรวมถึงคนพิการและผู้สูงอายุสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ด้วยตามมาตรฐานสากล”

๒. คำอธิบายประกอบประเด็นที่นำเสนอในข้อ ๑ (ไม่เกิน ๑๐ บรรทัด มีความกระชับ เข้าใจง่าย)

๒.๑ รัฐธรรมนูญ ฉบับปี ๒๕๕๐ มาตรา ๕ บัญญัติไว้เพียงว่า “ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคลย่อมได้รับความคุ้มครอง” ซึ่งยังไม่เป็นหลักประกันที่เชื่อมั่นได้ว่า สิทธิและเสรีภาพของบุคคลจะได้รับการคุ้มครองอย่างแท้จริง จึงเห็นควรกำหนด “สิทธิการเข้าถึงและใช้ประโยชน์” ไว้ด้วย

๒.๒ สิทธิได้รับการรับรองสถานะบุคคลตามกฎหมาย” ไว้ด้วย เป็นไปตามปฏิญญาสิทธิมนุษยชน ข้อ ๒ บัญญัติว่า “บุคคลชอบที่จะมีสิทธิและเสรีภาพประดาที่ระบุไว้ในปฏิญญานี้ ทั้งนี้ โดยไม่มีการจำแนกความแตกต่างในเรื่องใด ๆ เช่น เชื้อชาติ สีผิว เพศ ภาษา ศาสนา ความเห็นทางการเมือง หรือทางอื่นใด ชาติ หรือสังคม อันเป็นที่มาเดิม ทรัพย์สิน กำเนิด หรือสถานะอื่นใด

นอกจากนี้ การจำแนกข้อแตกต่างโดยอาศัยมูลฐานแห่งสถานะทางการเมือง ทางการศึกษา หรือทางการระหว่างประเทศ หรือดินแดนซึ่งบุคคลสังกัดจะกระทำมิได้ ทั้งนี้ไม่ว่าดินแดนดังกล่าวจะเป็นเอกราช อยู่ในความพิทักษ์มิได้ปกครองตนเองหรืออยู่ภายใต้การจำกัดแห่งอธิปไตยอื่นใด” และข้อ ๖ ที่บัญญัติไว้ว่า “ทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการยอมรับทุกแห่งหนว่าเป็นบุคคลตามกฎหมาย”

๓.หลักการและเหตุผลที่เสนอ (กรณีระบุให้เชื่อมโยงกับมาตรา ๒๗ ของรัฐธรรมนูญ)

เป็นการประกันว่าประชาชนจะเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากสิทธิ เสรีภาพที่แต่ละคนมี และจะเป็นกรอบให้ภาครัฐจัดระบบและกลไกเพื่อคุ้มครองสิทธิ เสรีภาพของบุคคลด้วย อันจะนำไปสู่การจัดความเหลื่อมล้ำและสร้างความเป็นธรรมทางเศรษฐกิจและสังคม เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน รวมทั้งเป็นการออกแบบประเทศในเชิงรุกด้วย

๔.เสนอให้บรรจุในโครงสร้างรัฐธรรมนูญ

ภาคที่ ๑ หมวด ๒ ส่วนที่ ๒ สิทธิ เสรีภาพของพลเมือง

แบบเสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการยกร่างรัฐธรรมนูญ
ของคณะกรรมการตั้งคณะกรรมการปฏิรูปสังคม ชุมชน เด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ ผู้พิการ
และผู้ด้อยโอกาส สภาปฏิรูปแห่งชาติ

๑. ประเด็นที่เสนอให้บรรจุในร่างรัฐธรรมนูญ

ประเด็นความเสมอภาค เท่าเทียมกัน และการไม่เลือกปฏิบัติ เสนอให้เขียนใน ๒ ประเด็น คือ

(๑) เสนอให้เขียนว่า “ในการจัดสรรบุคคลลงตำแหน่งต่าง ๆ ในกลไกของรัฐทุกระดับ ต้องมี สัดส่วนเพศตรงข้ามไม่น้อยกว่า ๔ ใน ๑๐” เพื่อให้เกิดความเสมอภาค เท่าเทียม ไม่เลือกปฏิบัติ

(๒) เสนอให้ขยายขอบเขตการไม่เลือกปฏิบัติให้กว้างขวางขึ้น โดยขยายการไม่เลือกปฏิบัติรวมไป ถึง “เหตุมาจากความแตกต่างจากเพศสภาพ ชาติพันธุ์ สัญชาติ สีมืด พื้นเพทางชาติหรือสังคม ทรัพย์สิน การเกิด” เพิ่มเติมจากรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๕๐ มาตรา ๓๐

๒. คำอธิบายประกอบประเด็นที่นำเสนอในข้อ ๑ (ไม่เกิน ๑๐ บรรทัด มีความกระชับ เข้าใจง่าย)

๒.๑ รัฐธรรมนูญ ฉบับปี ๒๕๕๐ และปี ๒๕๕๐ บัญญัติไว้เหมือนกันว่า “ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน” แต่ในทางปฏิบัติกลับถูกละเลยไม่มีการปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญที่เป็นรูปธรรม เพราะไม่มีการ กำหนดขอบเขตหรือทิศทางที่ชัดเจนไว้

๒.๒ บทบัญญัติในรัฐธรรมนูญฉบับปี ๒๕๕๐ และปี ๒๕๕๐ บัญญัติไว้ว่า “การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมเหตุเพราะความแตกต่างจากถิ่นกำเนิด ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ จะกระทำมิได้” ซึ่งยังไม่ครอบคลุมบุคคลที่มีแตกต่างกัน ตามปฏิญญาว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ข้อ ๒ ในบางประเด็น กล่าวคือ ในประเด็น “เชื้อชาติ สีมืด พื้นเพทาง ชาติหรือสังคม ทรัพย์สิน การเกิด”

๒.๓ ในปัจจุบัน สังคมได้ให้การยอมรับในเรื่องเพศสภาพมากขึ้น แต่ยังไม่เคยบัญญัติรับรองใน เรื่องนี้ไว้ คำว่า เพศสภาพ องค์การอนามัยโลก ให้ความหมายไว้ว่า “คุณลักษณะของผู้หญิงและผู้ชายใน บทบาทประกอบสร้างทางสังคม พฤติกรรม กิจกรรมและคุณลักษณะที่ให้สังคมพิจารณาว่าเป็นผู้ชายหรือ ผู้หญิง” ในขณะที่คำว่า เพศ (Sex) มีความหมายในลักษณะทางชีววิทยาของบุคคล ที่แบ่งเป็นเพศ หญิง และเพศชาย เพศภาวะมิใช่เป็นเพียงการแบ่งเพศชาย เพศหญิง ทางกายวิภาคและสรีรวิทยาเพียง อย่างเดียว แต่รวมถึงการถูกกำหนดโดยสังคมและวัฒนธรรมที่กำหนดความเป็นหญิง-ชาย ความ ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทหญิงชาย ลักษณะเฉพาะประจำเพศ (gender stereotype) และความเป็น ตัวตนของหญิงชายที่เปลี่ยนแปลงไปตามเวลา

๓. หลักการและเหตุผลที่เสนอ (กรณีระบุให้เชื่อมโยงกับมาตรา ๒๗ ของรัฐธรรมนูญ)

เป็นหลักประกันเรื่องความเสมอภาค เท่าเทียมกัน และการไม่เลือกปฏิบัติ ที่เป็นรูปธรรมอันจะนำไปสู่การจัดความเหลื่อมล้ำและสร้างความเป็นธรรมให้กับบุคคล

๔.เสนอให้บรรจุในโครงร่างรัฐธรรมนูญ

ภาคที่ ๑ หมวด ๒ ส่วนที่ ๒ สิทธิ เสรีภาพของพลเมือง

แบบเสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการยกร่างรัฐธรรมนูญ
ของคณะกรรมการตั้งคณะกรรมการปฏิรูปสังคม ชุมชน เด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ ผู้พิการ
และผู้ด้อยโอกาส สถาปนาปฏิรูปแห่งชาติ

๑) ประเด็นที่เสนอให้บรรจุในร่างรัฐธรรมนูญ

ประเด็น สิทธิชุมชน เสนอให้เขียนใน ๒ ประเด็น คือ

(๑) เสนอให้เขียนเรื่องสิทธิชุมชนให้ชัดเจนในการกำหนดอนาคตตนเอง จัดการกันเอง ชุมชนสามารถเป็นนิติบุคคล เพื่อจัดการกิจการสาธารณะ ดูแลทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและอัตลักษณ์กันเองได้ มีการสนับสนุนสัมมาชีพชุมชนที่เป็นจริง ให้สอดคล้องแนวคิด “ทุนสามมา”

(๒) เพื่อให้ชุมชนมีสิทธิข้างต้น ในแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐจำเป็นต้องบัญญัติให้สอดคล้องกัน โดยเสนอให้เขียนให้เห็น “การกระจายอำนาจรัฐไปสู่ชุมชนให้อำนาจจัดการกันเอง โดยภาครัฐทำหน้าที่หนุนเสริมการพัฒนาภาคเอกชนสนับสนุนการสร้างชุมชนเข้มแข็งและสามารถกำหนดเป็นเขตคุ้มครองวัฒนธรรมหรืออัตลักษณ์เฉพาะชุมชนได้ รวมทั้งมีการประเมินผลกระทบอย่างรอบด้านจากนโยบาย แผนงาน โครงการและกิจกรรมที่จะดำเนินการในชุมชนนั้นแบบมีส่วนร่วม

๒) คำอธิบายประกอบประเด็นที่นำเสนอในข้อ ๑ (ไม่เกิน ๑๐ บรรทัด มีความกระชับ เข้าใจง่าย)

๒.๑ เป็นข้อเสนอที่สอดคล้องกับผลการประชุมเชิงปฏิบัติการของ สปช. เมื่อ ๙ - ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ กำหนดวิสัยทัศน์ไทย ด้านสังคม ไว้ประการหนึ่ง คือ ชุมชนเข้มแข็ง ลดอำนาจรัฐส่วนบน ขยายอำนาจฐานการเมืองส่วนล่าง สร้างสมดุลระหว่างภาคการเมือง ราชการ และประชาชน

๒.๒ ในรัฐธรรมนูญ ฉบับปี ๒๕๕๐ กำหนดไว้เพียงว่า “ชุมชนมีสิทธิอนุรักษ์หรือฟื้นฟูจารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่นและของชาติ และมีส่วนร่วมในการจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งความหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุลและยั่งยืน” ซึ่งจะเห็นว่าไม่ได้กำหนดอำนาจให้ชุมชนสามารถกำหนดอนาคตและจัดการได้ด้วยตนเองเลย

๒.๓ เขตคุ้มครองวัฒนธรรมเฉพาะ เป็นเขตของชุมชนพื้นเมืองที่มีคุณค่าด้านความผูกพันในที่ดินและทรัพยากรธรรมชาติในแง่ที่แตกต่างจากชุมชนอื่น ทั้งด้านการเป็นที่อยู่อาศัย การทำมาหากิน และเป็นพื้นที่ศักดิ์สิทธิ์หรือพื้นที่ทางจิตวิญญาณ ซึ่งจะทำให้เกิดการส่งเสริมด้านวัฒนธรรม การศึกษา การเรียนรู้ เช่น การมีหลักสูตรท้องถิ่น ศูนย์วัฒนธรรมท้องถิ่นที่มีกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ได้

๒.๔ คำว่า “ชุมชน” หมายถึง กลุ่มคนที่รวมตัวกันในทางกายภาพและเชิงประเด็น จึงมีความหมายกว้างกว่า “ชุมชนท้องถิ่น” ที่เป็นเรื่องพื้นที่

๓) หลักการและเหตุผลที่เสนอ (กรณีระบุให้เชื่อมโยงกับมาตรา ๒๗ ของรัฐธรรมนูญ)

เพื่อกระจายอำนาจลงไปสู่ชุมชนฐานล่าง เพิ่มบทบาทของชุมชนในการเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ กำหนดทิศทางการพัฒนาได้ด้วยตนเอง ซึ่งเป็นแนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืน และสามารถจัดระบบสวัสดิการสังคม และการหนุนเสริมให้เกิดการสร้างงานในชุมชน ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญของความเป็นชุมชนเข้มแข็ง

๔) เสนอให้บรรจุในโครงร่างรัฐธรรมนูญ

ภาคที่ ๑ หมวด ๒ ส่วนที่ ๒ สิทธิ และเสรีภาพของพลเมือง และ
ภาคที่ ๒ หมวด ๒ แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ
ภาคที่ ๒ หมวด ๗ การกระจายอำนาจและการปกครองท้องถิ่น

แบบเสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการยกร่างรัฐธรรมนูญ
ของคณะกรรมการตั้งคณะกรรมการปฏิรูปสังคม ชุมชน เด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ ผู้พิการ
และผู้ด้อยโอกาส สถาปนาปฏิรูปแห่งชาติ

๑. ประเด็นที่เสนอให้บรรจุในร่างรัฐธรรมนูญ

ประเด็น หน้าที่พลเมือง เสนอให้เขียนใน ๒ ประเด็น คือ

(๑) เสนอให้มีการกำหนดหน้าที่ของพลเมืองว่า “ทุกคนมีหน้าที่ในการร่วมพัฒนา ร่วมรับผิดชอบ ชุมชนและประเทศชาติ อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญา ท้องถิ่นอันดีงามของชุมชนและของชาติ มีหน้าที่เข้าไปมีส่วนร่วมในกิจการสาธารณะของภาครัฐ และเสียภาษีตามความสามารถที่เป็นธรรมอย่างทั่วถึง

(๒) ควรเขียนให้ชัดเจนว่า “รัฐต้องมีหน้าที่ในการพัฒนาศักยภาพการทำหน้าที่พลเมือง ตระหนักถึงคุณค่าหรือค่านิยมในการทำงานเพื่อผลประโยชน์ของส่วนรวมมากกว่าผลประโยชน์ส่วนตัว มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รักชาติ เสียสละ มีความเกื้อกูลแบ่งปันกัน เป็นสังคมแห่งพลังปัญญา สามารถอยู่ร่วมกันได้ในสังคมพหุวัฒนธรรม และสามารถรวมตัวกันเป็นองค์กรภาคประชาสังคม ภาคประชาชน หรือเครือข่ายพลังพลเมืองได้อย่างหลากหลาย โดยมีการสนับสนุนทางการเงินเพื่อให้เกิดความเข้มแข็งของชุมชนที่พึ่งพาตนเองและทำงานเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม”

๒. คำอธิบายประกอบประเด็นที่นำเสนอในข้อ ๑ (ไม่เกิน ๑๐ บรรทัด มีความกระชับ เข้าใจง่าย)

๒.๑ รัฐธรรมนูญ ฉบับปี ๒๕๕๐ มาตรา ๗๓ บัญญัติไว้เพียงว่า “บุคคลมีหน้าที่รับราชการทหาร ช่วยเหลือในการป้องกันและบรรเทาภัยพิบัติสาธารณะ เสียภาษีอากร ช่วยเหลือราชการ รับการศึกษาอบรม พินิจ ปกป้อง และสืบสานศิลปวัฒนธรรมของชาติและภูมิปัญญาท้องถิ่น และอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ” ซึ่งยังมีข้อจำกัดในเรื่อง การเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาและร่วมรับผิดชอบชุมชนและประเทศชาติ หรือการมีส่วนร่วมในกิจการสาธารณะของภาครัฐ รวมทั้งการรวมตัวกันเป็นเครือข่ายพลังพลเมืองเพื่อการทำงาน

๒.๑ เป็นข้อเสนอที่สอดคล้องกับผลการประชุมเชิงปฏิบัติการของ สปช. เมื่อ ๙ - ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ กำหนดวิสัยทัศน์ไทย ด้านสังคม ทั้งเรื่องการเมืองไทยมีคุณภาพ มีความรู้ มีคุณธรรม วินัย ภาคภูมิใจในความเป็นไทย รับผิดชอบเห็นแก่ส่วนร่วม การอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม คนอยู่ร่วมกันได้บนความหลากหลาย เกื้อกูลแบ่งปัน และการเป็นสังคมแห่งพลังปัญญา

๓.หลักการและเหตุผลที่เสนอ (กรณีระบุให้เชื่อมโยงกับมาตรา ๒๗ ของรัฐธรรมนูญ)

เป็นข้อเสนอที่จะนำไปสู่การสร้างพลเมืองไทยที่ตระหนักในหน้าที่พลเมือง สอดคล้องกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และมีความเหมาะสมกับสภาพสังคมไทยซึ่งเป็นการพัฒนาอย่างยั่งยืน

๔.เสนอให้บรรจุในโครงร่างรัฐธรรมนูญ

ภาคที่ ๑ หมวด ๒ ส่วนที่ ๓ หน้าที่พลเมือง
ภาคที่ ๒ หมวด ๒ แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ

แบบเสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการยกร่างรัฐธรรมนูญ
ของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
ของคณะกรรมการตั้งคณะกรรมการปฏิรูปสังคม ชุมชน เด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ ผู้พิการ
และผู้ด้อยโอกาส สถาปนาปฏิรูปแห่งชาติ

๑. ประเด็นที่เสนอให้บรรจุในร่างรัฐธรรมนูญ

ประเด็น การสร้างครอบครัวเข้มแข็ง ร่วมเย็นและเป็นสุข เสนอให้เขียนใน ๒ ประเด็น คือ

(๑) เสนอเขียนให้ “สถาบันครอบครัวมีหน้าที่พัฒนาสมาชิกในครอบครัวให้เป็นพลเมืองดี สร้างครอบครัวที่อบอุ่น พ่อและแม่มีสิทธิลาเพื่อดูแลบุตรในระยะเวลาที่เพียงพอ สร้างระบบและกลไกที่หนุนเสริมให้ครอบครัวมีบุตรที่มีคุณภาพ”

(๒) ควรเขียนให้ชัดเจนว่า “รัฐต้องส่งเสริมให้เกิดครอบครัวที่เข้มแข็ง ร่วมเย็นและเป็นสุขให้สมาชิกมาอยู่ร่วมกัน มีระบบหนุนเสริมครอบครัวเลี้ยงเดี่ยว เด็กที่ถูกทอดทิ้งได้รับการส่งเสริมให้มีครอบครัวอุปถัมภ์หรือครอบครัวบุญธรรม มีการป้องกันความรุนแรงในครอบครัวและการปฏิบัติอันไม่เป็นธรรม รวมทั้งมีสิทธิได้รับการบำบัดฟื้นฟูเยียวยาในกรณีที่มีเหตุดังกล่าว”

๒. คำอธิบายประกอบประเด็นที่นำเสนอในข้อ ๑ (ไม่เกิน ๑๐ บรรทัด มีความกระชับ เข้าใจง่าย)

๒.๑ เป็นที่ยอมรับกันว่าครอบครัวเป็นสถาบันสังคมที่สำคัญที่สุด เป็นหน่วยของสังคมที่มีความสัมพันธ์และความร่วมมือใกล้ชิด เป็นสถาบันที่มีความคงทนที่สุด และยังไม่เคยปรากฏว่าสังคมมนุษย์ใดไม่มีสถาบันครอบครัวปรากฏอยู่ เพราะมนุษย์ทุกคนจะต้องอยู่ในสถาบันนี้ เนื่องจากเป็นสังคมกลุ่มแรกที่เราจะต้องเผชิญตั้งแต่แรกเกิดเติบโตในครอบครัว ครอบครัวจะให้ตำแหน่ง ชื่อ และสกุล ซึ่งเป็นเครื่องบอกสถานภาพ และบทบาทในสังคมที่เรามีส่วนร่วมด้วย ตลอดจนกำหนดสิทธิและหน้าที่ที่สมาชิกมีต่อกันและต่อสังคม เป็นสถาบันที่สำคัญที่สุดในการบ่มเพาะสมาชิกของครอบครัว ให้เป็นพลเมืองที่ดีมีคุณภาพ แต่รัฐธรรมนูญฉบับที่ผ่านมา ๆ มา ไม่มีการบัญญัติให้มีระบบกลไกในการสร้างครอบครัวที่อบอุ่นและเข้มแข็งเลย

๒.๒ เป็นข้อเสนอที่จะนำไปสู่สภาพสันติภาพไทย ที่เป็นผลการประชุมเชิงปฏิบัติการของ สปช. เมื่อ ๙ - ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ ที่ผ่านมา

๓. หลักการและเหตุผลที่เสนอ (กรณาระบุให้เชื่อมโยงกับมาตรา ๒๗ ของรัฐธรรมนูญ)

เป็นข้อเสนอที่จะนำไปสู่การสร้างพลเมืองไทยที่ตระหนักในหน้าที่พลเมือง สอดคล้องกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และมีความเหมาะสมกับสภาพสังคมไทยซึ่งเป็นการพัฒนาอย่างยั่งยืน

๔. เสนอให้บรรจุในโครงสร้างรัฐธรรมนูญ

ภาคที่ ๑ หมวด ๒ ส่วนที่ ๓ หน้าที่พลเมือง

ภาคที่ ๒ หมวด ๒ แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ

แบบเสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการยกร่างรัฐธรรมนูญ
ของคณะกรรมการตั้งคณะกรรมการปฏิรูปสังคม ชุมชน เด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ ผู้พิการ
และผู้ด้อยโอกาส สถาปนาปฏิรูปแห่งชาติ

๑. ประเด็นที่เสนอให้บรรจุในร่างรัฐธรรมนูญ

ประเด็น สังคมคุณธรรม

เสนอให้เขียนให้ชัดเจนว่าต้องมี “การจัดระบบและกลไกในการทำให้เกิดสังคมคุณธรรม มีความ
เกื้อกูลแบ่งปันกัน เคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ และเสรีภาพของผู้อื่น และมีมาตรการและกลไก
ป้องกันและควบคุมการทุจริตประพฤติมิชอบในทุกวงการอย่างจริงจัง”

๒. คำอธิบายประกอบประเด็นที่นำเสนอในข้อ ๑ (ไม่เกิน ๑๐ บรรทัด มีความกระชับ เข้าใจง่าย)

๒.๑ เป็นข้อเสนอที่สอดคล้องกับผลการประชุมเชิงปฏิบัติการของ สปช. เมื่อ ๙ - ๑๐
พฤศจิกายน ๒๕๕๗ กำหนดวิสัยทัศน์ไทย ด้านสังคม ไว้ประการหนึ่ง คือ “พลเมืองไทยมีคุณภาพ มีความรู้
มีคุณธรรม วินัย ภาคภูมิใจในความเป็นไทย รับผิดชอบเห็นแก่ส่วนร่วม สุขภาพดี”

๒.๒ เป็นข้อเสนอที่สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ ฉบับชั่วคราว มาตรา ๒๗ ที่บัญญัติไว้ให้มี “มีกลไก
ป้องกันและจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบที่มีประสิทธิภาพ”

๒.๓ ตามมติสมัชชาปฏิรูป ครั้งที่ ๓ มติ ๑ เรื่อง เพิ่มพลังพลเมืองปฏิรูประบบป้องกันและปราบปราม
การทุจริต มีข้อเสนอเพื่อการแก้ไขปัญหามา ๕ ประการ คือ

(๑) ให้ใช้พลังทางสังคมเป็นกลไกหลักในการสนับสนุนการป้องกันและปราบปรามการทุจริตอย่าง
จริงจังและต่อเนื่อง โดยมีการจัดตั้งกลไกร่วมระหว่างภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชน ภาคประชาสังคมและ
องค์กรที่เกี่ยวข้อง ในการสนับสนุนพลังทางสังคมให้เข้ามามีบทบาทร่วม

(๒) ให้ใช้มาตรการทางกฎหมาย ภาษีอากรในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตอย่างจริงจัง
โดยมีระบบการตรวจสอบภาษีของนักการเมืองและข้าราชการระดับสูงห้าปีย้อนหลัง ปฏิรูปกระบวนการ
เก็บภาษีที่ใช้ดุลยพินิจส่วนบุคคลของเจ้าหน้าที่สรรพากรเป็นผู้ประเมิน การจัดตั้งหน่วยสืบสวนสอบสวน
คดีภาษีอากรของกรมสรรพากรเป็นการเฉพาะ

(๓) ให้ปฏิรูประบบงานการป้องกันและปราบปรามการทุจริตอย่างเร่งด่วน โดยการปฏิรูประบบ
การทำงานของ ปปช. ในการจัดการคดีที่ค้างคั่ง เน้นการเสริมสร้างวัฒนธรรมองค์กร มีการควบคุมกำกับ
กระบวนการสรรหาคณะกรรมการ ปปช. ระดับจังหวัด และมีมาตรการและกลไกในการสนับสนุนเครือข่าย
อาสาสมัครแจ้งเตือนเหตุทุจริต การคุ้มครองดูแลความปลอดภัย ค่าตอบแทน ค่าชดเชย และสินบนนำจับ
รวมทั้งการไม่รับค่าตอบแทนและโบนัสใด ๆ ของข้าราชการประจำที่ไปเป็นคณะกรรมการบริหารองค์กร
รัฐวิสาหกิจ และบริษัทมหาชน

(๔) ให้เปิดเผยข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงานรัฐเพื่อสังคมสามารถเข้าถึงและตรวจสอบได้ โดยง่าย มีการเปิดโอกาสให้ภาคประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการดำเนินโครงการ และมีการนำมาตรฐานบรรษัทภิบาลมาใช้ในการประเมินองค์การมหาชนและ อปท.

(๕) ให้ปฏิรูปกระบวนการคัดสรรบุคคลผู้ที่จะเข้ามาใช้อำนาจรัฐทุกตำแหน่งให้มีความโปร่งใส และตรวจสอบได้

๓. หลักการและเหตุผลที่เสนอ (กรณีระบุให้เชื่อมโยงกับมาตรา ๒๗ ของรัฐธรรมนูญ)

เป็นข้อเสนอที่ครอบคลุมมิติทั้งด้านการสร้างเสริม และด้านป้องกันแก้ไข กล่าวคือในด้านการสร้างเสริม ควรมีระบบและกลไกในการสร้างสังคมให้เป็นสังคมคุณธรรมอันสอดคล้องกับแนวคิดภีร์วัฒนธรรมไทย และด้านป้องกันแก้ไข ที่สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ ด้วย

๔.เสนอให้บรรจุในโครงร่างรัฐธรรมนูญ

ภาคที่ ๑ หมวดที่ ๒ ส่วนที่ ๓ หน้าที่พลเมือง

ภาคที่ ๑ หมวดที่ ๒ ส่วนที่ ๕ การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ

ภาคที่ ๒ หมวด ๒ แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ

ภาคที่ ๓ หมวด ๒ การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ

ภาคที่ ๔ หมวด ๑ การปฏิรูปเพื่อลดความเหลื่อมล้ำและสร้างความเป็นธรรม

แบบเสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการยกร่างรัฐธรรมนูญ
ของคณะกรรมการตั้งคณะกรรมการปฏิรูปสังคม ชุมชน เด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ ผู้พิการ
และผู้ด้อยโอกาส สถาปนาปฏิรูปแห่งชาติ

๑. ประเด็นที่เสนอให้บรรจุในร่างรัฐธรรมนูญ

ประเด็น การปฏิรูปเพื่อลดความเหลื่อมล้ำและสร้างความเป็นธรรม

(๑) ควรมีการปฏิรูปด้านสังคมเพื่อรองรับสังคมผู้สูงอายุของประเทศไทย ในเรื่อง“ระบบการออมเพื่อการดำรงชีพในยามชราและการเตรียมความพร้อมผู้สูงอายุที่เหมาะสมของประชาชน” และปรับปรุงระบบการเกษียณอายุที่เหมาะสม และการนำทุนทางปัญญาของผู้สูงอายุมาใช้ในการพัฒนาประเทศชาติ รวมทั้งการมีระบบและกลไกให้เกิดการรวมตัวกันเป็นเครือข่าย ชมรม ที่เข้มแข็งของประชาชนวัยสูงอายุ”

(๒) ควรมีการปฏิรูประบบสวัสดิการที่นำไปสู่คุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและพึ่งพาตนเองได้ ครอบคลุมทั้งด้านการบริการทางสังคม การประกันสังคม การช่วยเหลือทางสังคม และการสนับสนุนหุ้นส่วนทางสังคม

(๓) ควรมีการเปิด “ช่องทางที่เปิดโอกาสให้แรงงานเข้าไปเป็นหุ้นส่วนในกิจการที่ตนทำงานอยู่ได้”

(๔) ควรกำหนดให้มีกลไกทำหน้าที่พัฒนาข้อเสนอเพื่อการปฏิรูปประเทศไทย และเสนอกฎหมายต่อสภานิติบัญญัติเพื่อให้เกิดสุขภาวะในทุกมิติ สังคมเป็นธรรมสูง ความเหลื่อมล้ำต่ำ โดยให้สามารถให้ดำเนินการให้ดำเนินการได้อย่างเป็นอิสระและต่อเนื่องในเวลา ๑๐ ปี

๒. คำอธิบายประกอบประเด็นที่นำเสนอในข้อ ๑ (ไม่เกิน ๑๐ บรรทัด มีความกระชับ เข้าใจง่าย)

๒.๑ รัฐธรรมนูญ ฉบับปี ๒๕๕๐ มาตรา ๕๓ จะบัญญัติให้ “บุคคลซึ่งมีอายุเกินหกสิบปีบริบูรณ์ และไม่มีรายได้เพียงพอแก่การยังชีพ มีสิทธิได้รับสวัสดิการ สิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะอย่างสมศักดิ์ศรี และความช่วยเหลือที่เหมาะสมจากรัฐ” ซึ่งเป็นบทบัญญัติเชิงรับ จึงเสนอให้มีบทบัญญัติเชิงรุก ทั้งเรื่องการเตรียมความพร้อมด้านต่าง ๆ ซึ่งรวมถึงเรื่องการออมและตั้งแต่วัยแรงงาน การปรับปรุงระบบเกษียณอายุและการนำทุนทางปัญญาของผู้สูงอายุมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาสังคม

๒.๒ การเสนอให้มีการเปิดช่องทางให้แรงงานเข้าไปเป็นหุ้นส่วนในกิจการที่ตนทำงานอยู่ได้ จะเป็นการเพิ่มผลิตภาพการทำงานให้สูงขึ้น เพราะเป็นการสร้างความเป็นเจ้าของและความผูกพันในตัวแรงงานด้วย

๒.๓ เพื่อให้มีกลไกที่ชัดเจนที่ทำหน้าที่ในการปฏิรูปประเทศไทยอย่างต่อเนื่อง

๓. หลักการและเหตุผลที่เสนอ (กรณารับให้เชื่อมโยงกับมาตรา ๒๗ ของรัฐธรรมนูญ)

เป็นการประกันว่าประชาชนจะเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากสิทธิ เสรีภาพที่แต่ละคนมี และจะเป็นกรอบให้ภาครัฐจัดระบบและกลไกเพื่อคุ้มครองสิทธิ เสรีภาพของบุคคลด้วย อันจะนำไปสู่การจัดความ

เหลื่อมล้ำและสร้างความเป็นธรรมทางเศรษฐกิจและสังคม เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน รวมทั้งเป็นการ
ออกแบบประเทศในเชิงรุกด้วย

๔.เสนอให้บรรจุในโครงการรัฐธรรมนูญ

ภาคที่ ๔ หมวด ๑ การปฏิรูปเพื่อลดความเหลื่อมล้ำและสร้างความเป็นธรรม

